

Број: I-ОП-1-401/14
Дана: 17. децембра 2014.
Нови Сад

МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА
ОДСЕК ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ИСПЕКЦИЈУ НОВИ САД
СЕВЕРНОБАЧКИ УПРАВНИ ОКРУГ

Трг Лазара Нешића 1
Суботица

Након завршетка истраге у поступку покренутом по притужби Е. Т. из Суботице, на основу утврђеног чињеничног стања, у складу са чланом 42 Покрајинске скупштинске одлуке о Покрајинском заштитнику грађана - омбудсману ("Службени лист АП Војводине" број 37/2014), Покрајински заштитник грађана – омбудсман упућује здравственом инспектору

МИШЉЕЊЕ

Надлежни здравствени инспектор учинио је неправилност у раду јер није узео у поступак пријаву грађана на рад здравствене установе, односно пружање здравствене заштите и о резултатима поступка обавестио подносиоце пријаве.

Надлежни здравствени инспектор је био дужан да покрене поступак инспекцијског надзора на основу сазнања о околностима случаја који су били разлог обраћања пријавом и доступне здравствене и друге документације.

Образложење

Покрајинском заштитнику грађана - омбудсману обратила се Е. Т. из Суботице, притужбом у којој се жали на пропуст у раду здравственог инспектора за Севернобачки управни округ јер није обавестио њеног супруга З. Т. из Суботице о резултатима поступка по пријави ради извршења инспекцијског надзора, а коју је именовани упутио због сумње на законитост у раду и поступање противно правилима струке др М. Н., лекара Опште болнице у Суботици, приликом пружања здравствене услуге њеном сину А. Т.

У извештају лекара Одељења за пријем и збрињавање ургентних стања у Општој болници од 13. августа 2013. године, за пацијента А. Т. из Суботице, уписано је да пацијент наводи да је истог дана стао десном ногом на разбијену чашу и мисли да му се стакло заболо у десно стопало, те да осећа бол док хода и боцкање. Ординирајући лекар утврдио је да постоји уводна рана на десном стопалу, а иглом се на дубини од неколико милиметара пипа страно тело. Као терапија извршена је тоалета ране, екстракција страног тела и завој, те преписано превијање сваки дан код изабраног лекара до зарастања ране.

Изабрани лекар издао је пацијенту упут 19. септембра 2013. године за амбулантно-специјалистички преглед код лекара специјалисте ортопедије у Општој болници Суботица, на којем у делу „Извештај лекара специјалисте“ нема уписаних података.

Пацијент је упутником за упућивање лица на здравственој заштити у Војсци Србије од 24. септембра 2013. године упућен у војну здравствену установу у којој је на специјалистичком налазу – извештају од 25. септембра 2013. године уписано „индиковано оперативно лечење амбулантно у локалној анестезији“. Након пружања здравствене услуге, односно операције вађења комадића стакла из десног стопала, пацијент је у војној здравственој установи обавио контроле 23. и 25. октобра, те 1. новембра 2013. године.

Подноситељка притужбе је у приговору на рад др М. Н. од 23. септембра 2013. године, упућеног заштитнику пацијентових права у Општој болници Суботица, навела да се њен син А. Т. повредио на стаклени предмет, те му је 13. августа 2013. године на Хитном пријему Опште болнице извршена интервенција вађења стакла. Пошто је и након интервенције осећао бол, а у међувремену је одлазио у Нови Сад на припреме за факултет, са упутом изабраног лекара јавио се ортопеду у Општој болници у суботу 21. септембра 2013. године. Ортопед др М. Н. је након прегледа стопала констатовао да је остало стакла, али да би интервенција вађења трајала 2-3 сата, а питање је и да ли би нашао стакло. Препоручио је ношење улошка који ће умањити бол, те је дао каталог уложака. У приговору је наведено и то да о извршеном прегледу на упуту није уписано ништа, као и да подносиатељка сматра да у овом случају није пружена здравствена помоћ пацијенту, стакло није извађено, нити је заказана интервенција, те зато тражи да се овај случај испита и утврди одговорност лекара.

У изводу из записника број 01-5343/2 од 25. октобра 2013. године Комисије за унутрашњу проверу квалитета стручног рада Опште болнице Суботица наводи се да је ова комисија на основу увида у приговор, специјалистички налаз и изјаву др М. Н. донела закључак: да је именовани лекар поступио у складу са етичким принципима и правилима медицинске струке; да је пацијента прегледао и констатовао да се не ради о хитном случају; да је предложио пацијенту да се јави у уторак у амбуланту, а до тада му је предложио мере и поступку за смањење

бола; да се увидом у изјаву лекара констатује да се пацијент није јавио на контролни преглед.

У одговору на приговор, који је заштитник пацијентових права у Општој болници Суботица доставио подносиоци притужбе актом број 01-5180/1 од 28. октобра 2013. године, заштитница се изјаснила да је о наводима приговора обавестила директора ове здравствене установе и начелника Одељења ортопедије, те је прибавила писмену изјаву др М. Н. и закључак Комисије за унутрашњу проверу квалитета стручног рада Опште болнице од 25. октобра 2013. године. Др М. Н. је у изјави навео да је пацијент А. Т. дошао на преглед у суботу за време дежурства када се збрињавају хитни случајеви, да је пацијента прегледао и усмено му објаснио да је могуће да је део стакла остао у стопалу, али да би интервенција трајала 2-3 сата. Такође је навео да је пацијенту ради смањења болова предложио набавку улошка и упутио га да се, ако има тегобе, јави у уторак у ортопедску амбуланту што пацијент није учинио. На основу расположивих доказа, заштитница је донела налаз у којем је изнела мишљење да је било пропуста др М. Н. приликом пружања здравствене заштите А. Т. 21. септембра 2014. године јер на делу упута специјалисти у рубрици „Извештај лекара специјалисте“ нису уписани никакви подаци о извршеном прегледу пацијента, тако да не постоји траг у медицинској документацији о прегледу пацијента, иако је неспорно да је преглед обављен. Лекар је пацијенту дао каталог уложака са препорученим, односно на каталогу заокруженим улошком за умањење бола у повређеном стопалу на који је, у својству лекара Опште болнице Суботица ставио свој потпис. Из наведених разлога, заштитница је мишљења да др М. Н. треба опоменути или упозорити на последице пропуста и будуће поступање у пружању здравствене заштите. У закључку налаза, заштитница је обавестила подносиоци приговора да се, уколико није задовољна овим одговором, може обратити здравственом инспектору за Севернобачки округ са седиштем у Суботици.

У одговору Опште болнице Суботица којим је одбијен захтев за накнаду штете који је пацијент поднео здравственој установи 25. новембра 2013. године, наводи се да је, након спроведеног поступка Комисије за унутрашњу проверу квалитета стручног рада Опште болнице Суботица, утврђено да је др М. Н. поступио у најбољој намери, у складу са етичким принципима и правилима струке. Навод пацијента да лекар није пружио никакву помоћ, те да није хтео да изврши хируршку интервенцију јер би она трајала 2-3 сата, Комисија сматра неоснованим, будући да је пацијент медицинску помоћ потражио 21. септембра 2013. године, у суботу, када је режим рада у болници другачији и када се збрињавају хитни случајеви. Пошто пацијент није био хитан случај, дежурни лекар није имао обавезу да га прегледа, али је то учинио поступајући у најбољој намери. Навод пацијента да је затражио и добио упут за Војно-медицински центар где му је указана помоћ, Комисија није могла да утврди јер није приложио документацију која би то доказала. Истим дописом, здравствена

установа је пацијента обавестила да је приговор на рад др Н. због неадекватног вођења медицинске документације основан као што је утврђено и налазом заштитника пацијентових права који је предложио да се др Н. опомене и упозори на последице пропуста и будуће поступање у пружању здравствене заштите, што је и учињено 30. октобра 2013. године јавном опоменом директора Опште болнице и начелника Одељења ортопедије са трауматологијом.

З. Т. из Суботице упутио је 21. септембра 2013. године надлежном здравственом инспектору захтев за стручно мишљење у вези са поступањем лекара Опште болнице у Суботици др М. Н. према његовом сину А. Т. и приложио постојећу документацију ради утврђивања чињеничног стања.

У изјашњењу надлежног здравственог инспектора, упућеног омбудсману, број 530-52-службено/2014-07 од 7. августа 2014. године, поводом притужбе Е. Т. из Суботице Покрајинском заштитнику грађана - омбудсману, у вези са лечењем сина А. Т., наводи се да су родитељи у октобру 2013. године били на усменим консултацијама код републичког здравственог инспектора, али нису званично поднели писмену представку против Опште болнице Суботица и ординирајућег лекара др М. Н. Седам месеци, до маја 2014. године, родитељи се нису јављали ни усмено ни писмено здравственом инспектору, а онда су послали обично писмо у коме се види да су били код заштитника пацијентових права, чија је институција у међувремену укинута, као и да су се жалили и Комисији за унутрашњу проверу стручног рада Опште болнице, чији је закључак да је др Н. поступио у складу са етичким принципима и правилима медицинске струке. Родитељи су поднели захтев за накнаду нематеријалне штете у износу од 70.000 динара, за претрпљени бол и страх, који је 21. јануара 2014. године суботичка болница одбила и обавестила их да је др Н. кажњен јавном опоменом. Пошто породица Т. тражи сатисфакцију у виду нематеријалне надокнаде здравствени инспектор не може да донесе такво решење, него се странка мора обратити редовном суду.

Законом о здравственом осигурању ("Сл. гласник РС", бр. 107/2005... 126/2014 - одлука УС), прописано је да, ако давалац здравствених услуга са којим је Републички фонд за здравствено осигурање, односно матична филијала закључила уговор утврди да здравствена услуга није медицински неопходна, односно оправдана за здравствено стање осигураног лица, дужан је да о томе изда писмено обавештење осигураном лицу, пре пружања здравствене заштите (члан 57 став 1).

Новчаном казном од 300.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај здравствена установа или друго правно лице са којим је Републички фонд, односно филијала закључила уговор о пружању здравствене заштите из средстава обавезног здравственог осигурања, ако осигураном лицу не обезбеди здравствену заштиту која је право из обавезног здравственог осигурања или ако

осигураном лицу обезбеди ту здравствену заштиту у мањем садржају и обиму, или ако се та здравствена заштита обезбеди лицу које на њу нема право (члан 240 став 1 тачка 1).

Новчаном казном од 200.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај здравствена установа или друго правно лице са којим је Републички фонд, односно филијала закључила уговор о пружању здравствене заштите из средстава обавезног здравственог осигурања, ако осигураном лицу не да претходно обавештење у писменом облику о разлозима због којих здравствена услуга није неопходна, односно да није оправдана за здравствено стање осигураног лица, или ако не да претходно обавештење осигураном лицу које је стављено на листу чекања о разлозима за стављање на листу чекања (члан 241 став 1 тачка 1).

Правилником о начину и поступку остваривања права из обавезног здравственог осигурања ("Сл. гласник РС", бр. 10/2010, 18/2010 - испр., 46/2010, 52/2010 - испр., 80/2010, 60/2011 - одлука УС и 1/2013) ближе је уређено да са упутом лекару специјалисти, осигурано лице остварује право на све специјалистичко-консултативне прегледе и неопходну дијагностику који су потребни да би лекар специјалиста поставио дијагнозу, односно сачинио лекарски извештај, а који се могу пружити у тој здравственој установи, као и на контролне прегледе у року од шест месеца од дана првог јављања лекару специјалисти у тој здравственој установи. Лекар специјалиста обавезно у свом извештају доставља изабраном лекару образложен налаз, оцену и мишљење са упутством о даљем лечењу осигураног лица (члан 40 став 1 и 3).

Законом о здравственој заштити ("Сл. гласник РС", бр. 107/2005... 93/2014) прописано је да се надзор над радом здравствених установа врши као надзор над законитошћу рада здравствених установа и инспекцијски надзор. Република обезбеђује вршење послова здравствене инспекције, а надзор врши Министарство здравља преко здравствених инспектора (члан 243 став 1-3).

Здравствени инспектор је самосталан у раду у границама овлашћења утврђених овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона и лично је одговоран за свој рад. На вршење надзора здравственог инспектора примењују се одредбе закона којим је уређен општи управни поступак, као и закона којим је уређен рад државне управе, ако овим законом није друкчије уређено (члан 244 став 1 и 3).

О извршеном инспекцијском прегледу у поступку надзора, здравствени инспектор је дужан да сачини записник који садржи налаз чињеничног стања утврђеног у здравственој установи, који доставља здравственој установи над којом је извршен надзор (члан 248 став 1-2).

Законом о државној управи („Сл. гласник РС“, бр. 20/92... 87/2011) прописано је да је инспектор дужан да узме у поступак пријаве грађана, предузећа и других организација у вези са пословима из њихове надлежности и да о резултатима поступка обавести подносиоца пријаве (члан 29 став 3).

Законом о правима пацијената („Сл. гласник РС“, број 45/2013) прописано је да пацијент који због стручне грешке здравственог радника, односно здравственог сарадника у остваривању здравствене заштите претрпи штету на свом телу, или се стручном грешком проузрокује погоршање његовог здравственог стања, има право на накнаду штете према општим правилима о одговорности за штету. Право на накнаду штете не може се унапред искључити или ограничити (члан 31).

Одредбом Закона о здравственој заштити која је важила до 30. новембра 2013. године, било је прописано да пацијент коме је ускраћено право на здравствену заштиту, односно пацијент који није задовољан пруженом здравственом услугом, односно поступком здравственог или другог радника здравствене установе, може поднети приговор здравственом раднику који руководи процесом рада или лицу запосленом у здравственој установи које обавља послове заштите пацијентових права. Пацијент који је незадовољан налазом по приговору може се, у складу са законом, обратити здравственој инспекцији, односно надлежном органу организације здравственог осигурања код које је пацијент здравствено осигуран (члан 39 став 1 и 7).

На основу изложеног чињеничног стања, те цитираних одредби опшних аката, омбудсман је утврдио следеће:

- Дана 21. септембра 2013. године, приликом пружања здравствене заштите А. Т. из Суботице, лекар специјалиста Опште болнице Суботица др М. Н. није поступио сагласно законској обавези да изда писмено обавештење осигураном лицу да здравствена услуга није медицински неопходна, односно оправдана за здравствено стање осигураног лица, као и посебно прописаној дужности лекара специјалисте да обавезно у свом извештају доставља изабраном лекару образложен налаз, оцену и мишљење са упутством о даљем лечењу осигураног лица, које представљају радње чија обавеза предузимања је установљена управо са циљем примене одговарајућих медицинских мера у даљој здравственој заштити пацијента;
- Родитељи пацијента А. Т., Е. и З. Т., обратили су се надлежном здравственом инспектору пријавом на поступање лекара, односно сумње у квалитет пружене здравствене услуге. Предмет пријаве није био захтев за

накнаду штете, нити је поднет због неадекватног вођења медицинске документације;

- Пријава је поднета у октобру 2013. године, када је здравствени инспектор, а посебно након пријема писма подносиоца пријаве седам месеци касније, могао да има увид у одговарајућу документацију, односно сазнање заштитника пацијентових права утврђено постојање неправилности у раду за коју је здравствена установа, као послодавац лекару изрекла законску меру, те сазнања о другим околностима из горе изложеног чињеничног стања;
- Наведене околности, по мишљењу омбудсмана, представљају основ сумње да у конкретном случају није обезбеђена здравствена заштита, односно да је обезбеђена у мањем садржају и обиму, а у сваком случају представљају потребан и довољан разлог за покретање инспекцијског надзора, што такође представља и пријава грађана. Своје мишљење омбудсман заснива на чињеницама да је по пријему на Одељење за пријем и збрињавање ургентних стања Опште болнице Суботица 13. августа 2013. године, пацијенту утврђено постојање страног тела у стопалу, те је збринут као хитни случај, с обзиром на то да му је пружена здравствена услуга у служби здравствене установе за пријем и збрињавање хитних стања, тако што је одмах по пријему и прегледу страно тело уклоњено, извршена тоалета ране и превијање. Приликом поновног јављања дежурној служби исте здравствене установе 21. септембра 2013. године, због болова у стопалу, поступајући лекар је утврдио могућност да је део стакла и даље присутан у стопалу што је био разлог и претходног збрињавања пацијента пружањем хитне медицинске помоћи, али није пружио исту здравствену услугу. Ординирајући лекар специјалиста војне здравствене установе, по пријему пацијента утврдио је да је индиковано оперативно лечење.

Полазећи од горе наведеног Покрајински заштитник грађана - омбудсман је заузео став као у диспозитиву овог мишљења.

ЗАМЕНИЦА ПОКРАЈИНСКОГ ОМБУДСМАНА

Даница Годоров